

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Kaupunginhallitus 09.02.2026
9/03.00/2026

Valmistelija

Kotoutumispäällikkö Pia Salonen

Lausuntopalvelu.fi on avoinna lausuntopyyntö, jossa Kokkolan kaupunkia pyydetään lausumaan hallituksen esityksestä kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (VN/33963/2024). Lausuntoaikaa on 10.2.2026 saakka.

Hallituksen esityksellä muutettaisiin kotoutumisen edistämisestä annettua lakia (681/2023), joka on tullut voimaan 1.1.2025. Lisäksi esityksessä muutettaisiin vapaasta sivistystyöstä annettua lakia, työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia, työttömyysturvalakia, valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia, oppivelvollisuuslakia ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia. Muutokset pohjautuvat pääosin pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan sekä kehysriihen ja budjettiriihen päätöksiin.

Hankkeen lähtökohtana on pääministeri Petteri Orpon hallituksen harjoittama kotoutumiskeskityttiikka, joka perustuu kielen oppimiseen, työntekoon sekä suomalaisen yhteiskuntaan perehtymiseen ja sen sääntöjen noudattamiseen. Suomi on avoin yhteiskunta, joka auttaa ja kannustaa alkuun uudessa yhteiskunnassa. Hankkeessa laaditaan lainsäädäntömuutokset toteuttamaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan kotoutumislakiin ja –järjestelmään tehdään korjaukset, joissa painopistettä siirretään tulijan oikeuksia painottavasta järjestelmästä tulijan velvollisuuksia ja omaa vastuuta painottavaan järjestelmään.

Hankkeessa toteutetaan hallitusohjelman kirjaus, jonka mukaan toteutetaan kotoutumispalvelujen uudistus, jossa järjestelmää tehostetaan ja rahoitus kootaan yhteen kanavaan. Hankkeessa huomioidaan myös hallitusohjelman kirjaus kotoutumistuen keston lyhentämisestä ja kotoutumiskoulutuksen järjestäjälle myönnettävän rahoituksen muuttamisesta osin tulospohjaiseksi. Esityksessä huomioitaisiin myös muita kotoutumisen edistämiseen liittyviä hallitusohjelmakirjauksia, kuten maahanmuuttajaaitien aseman parantaminen osana kotoutumispalvelujen kokonaisuudistusta sekä kotoutumispalveluihin kuuluvan kielikoulutuksen saatavuuden edistäminen työpaikoilla.

Lisäksi toteutettaisiin hallituksen säästötavoitteita kotoutumisen edistämisen rahoitukseen ja norminpurkua. Hallitusohjelman mukaisesti toteutetaan 15 miljoonan euron säästö kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten kokonaisuuteen liittyen. Keväällä

2024 kehysriihessä päätettiin 1,8 miljoonan euron säästötavoitteesta koskien kunnille maksettavaa laskennallista korvausta. Lisäksi hallituksen budjettiriihessä syksyllä 2025 päätettiin 30 miljoonan euron säästötavoitteesta kotoutumisen edistämisen rahoitukseen.

Esityksellä tavoitellaan useita hyötyjä, kuten kotoutumisen edistämisen nopeutumista ja tehostumista, kielen oppimista sekä työelämälähtöisyyttä. Tavoitteena on lisätä maahanmuuttaneen omaa velvollisuutta ja vastuuta kotoutumisestaan sekä uudistaa kotoutumisjärjestelmä kotoutumiseen kannustavaksi. Lisäksi esityksen tavoitteena on toteuttaa kotoutumisen edistämiseen rahoitukseen kohdistuvia säästötavoitteita vuodesta 2027 alkaen.

Kokkolan kaupunki kannattaa kotoutumisen edistämisen rahoituksen selkeyttämistä, mutta suhtautuu kriittisesti rahoituksen tason laskemiseen sekä vapaan sivistystyön palvelujen hyödyntämisen mahdollisuuksien rajoittamiseen muuttamalla kotoutumiskoulutus kategorisesti työvoimakoulutukseksi. Uudistuksen aikataulu ei myöskään ole realistinen, sillä lakimuutoksen olisi tarkoitus tulla voimaan 1.1.2027 ja kotoutumiskoulutukset ovat pitkiä prosesseja ja palvelujen suunnitteluun, hankintaan ja opiskelijavalintojen tekemiseen tulee varata riittävästi aikaa, mikäli nykyistä kotoutumiskoulutusten järjestämistapaa radikaalisti muutetaan.

Oheismateriaalissa esitetyssä kaupungin lausuntoluonnoksessa on esitetty tarkemmin kaupungin kanta ministeriön lausuntopyyntöön.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä kaupungin lausuntoluonnoksen.

Päätös